



Auringonpalvonnalle ei Acì Trezzan rannassa ole tilaa. Ranta on veneiden.

Klassikkojen perässä Riviera dei Ciclopilla

21.4.2023 6.30

UUSINTA v. 2016 - Kalastajakylä Acì Trezza Sisilian itärannikolla tarjoaa massaturismista vapaata italialaisuutta. Se on myös italialaisen elokuvan ja kirjallisuuden klassikkoteosten näyttämö.

TEKSTI ja KUVAT: VILLE MIETTINEN

Luchino Viscontin elokuva *Maa järkkyy, La terra trema* vuodelta 1948 alkaa pimeältä hiekkarannalta, jota lähestyvät lyhdyin valaistut, mereltä saapuvat kalastusalukset. Heikon aamunkajon rikkomassa yössä kaikuvat saaliin suuruutta tiedustelevat huudot. Kalasaaliista riippuu nimittäin koko elanto.

Kohtaus, kuten elokuva muutenkin, on kuvattu Acì Trezza - nimisessä kalastajakylässä Joonianmeren äärellä Sisilian itärannikolla. Rannan tunnistaa elokuvan perusteella yhä helposti, vaikka se onkin paremmin tuulelta suojattu nyt, yli 60 vuotta elokuvan valmistumisen jälkeen. Aallonmurtajia on rakennettu lisää, varsinaista hiekkarantaa ei ole ja ranta toimii puuveneiden telakka-alueena.

Maa järkkyy kuuluu italialaisen elokuvan neorealismikauden klassikkoihin. Se perustuu **Giovanni Vergan** vuonna 1881 ilmestyneeseen romaaniin Malavoglian suku, I Malavoglia. Vergan romaanissa Malavoglian perheen naiset istuvat Acì Trezzan rannassa kivellä odottamassa turhaan perheen venettä, Kaitselmusta saapuvaksi mereltä. Istuskeluun sopivia kiviä rannasta löytyy yhä.

Acì Trezza sijaitsee niin lähellä tulivuori Etnaa, että vuoren hahmo ulottuu maiseman ylle kylän joka kolkassa. Mutta missä ovat laavakentät, joilla Malavoglian suvun ihmiset liikkuvat? Ne lienevät hautautuneet vehmaassa rinteessä seisovien talojen alle.

Viscontin elokuva kertoo kalastajista. Näyttelijätkin olivat kalastajia, aitoja acitrezzalaisia. Elämä kylässä on pyörinyt kalastuksen ja kalastajien ympärillä ties kuinka kauan.

Aamuisin satamassa voi edelleen haistaa vastapyydetyn kalan. Nuorisolla lienee muitakin tulevaisuuden suunnitelmia kuin isiensä veneiden periminen.

Ainakin kylän keskusaukion Piazza Giovanni Vergan reunalla sijaitseva Casa dei pescatori di Aci Trezza, Aci Trezzan kalastajien tupa on lähes tyhjiillään. Ainoat huoneessa istuskelijat näyttävät sen ikäisiltä, että he ovat hyvinkin saattaneet esiintyä Viscontin elokuvassa. Kun utelias vieras kurkistaa avoimesta ovesta sisään, hän saa kuulla ystävällisiä toivotuksia käydä peremmälle.

Samaa ikäluokkaa lienevät miehet, jotka päivisin kerääntyvät piazzojen penkeille parantamaan maailmaa. Ehkä joku noista ukoista kipitti pikkupoikana Viscontin ohjauksessa pitkin kylän sokkeloisia kujia!

Lennätin ei vienytkään kasteluvettä. Malavoglian suku -romaanissa eletään 1860-lukua. Verga kuvaa kyläläisten epäluuloisuutta uusia keksintöjä kohtaan. Ukko Cipollan mielestä höyrylaivat hakkaavat veden sekaisin pyörivillä vehkeillään ja säilyttävät kalat tiehensä, ja juuri pystytetty lennätin aiheuttaa harmia imemällä sateen sisäänsä kuin viiniköynnös ja johdattamalla veden lankoja pitkin pois sieltä missä vettä tarvittaisiin.

Totuus on onneksi ollut taikauskoa tai tietämättömyyttä tylsempää, sillä ihan näin huonosti asiat eivät ole edenneet. Ainakin veneiden määrästä ja notkuvista kalamarkkinapöydistä päätellen kalat eivät ole paenneet. Kylän yläpuolella kohoava rinne on hyvin vihreä, lennätin ei ole vienyt vettä siellä kasvavilta sitruunoilta ja tomaateilta.

Nykyään Aci Trezza voi selkeästi paremmin kuin Vergan tai Viscontin kuvauksissa. Ravintoloissa riittää asiakkaita ja ihmisillä ehjiä ja muodikkaita vaatteita. Iltaisin kapeat kadut täyttyvät italialaiseen tyyliin. Lapset, aikuiset sekä vanhukset kävelevät ja nuoret autoilevat.

Massaturismi ei ole vielä löytänyt tänne, tunnelma vaikuttaa niin aitoitalialaiselta kuin se suomalaisen silmään voi vaikuttaa. Siesta on siesta ja sunnuntai on sunnuntai: kaupassa on osattava asioida oikeaan aikaan tai jää ilman haluamaansa.

Aci Trezza on mainio tukikohta vaikkapa yhden päivän retkille Sisilian itärannikolla. Kylä sijaitsee kymmenisen kilometriä pohjoiseen Cataniasta, saaren toiseksi suurimmasta kaupungista. Bussi vie Cataniaan, josta pääsee junalla muun muassa kauniiseen turistipyödykseen, Taorminaan. Vaihtoehtoisesti voi hurauttaa vuokra-autolla Etnan rinteille tai rannikkoa etelään, antiikin maisemiin Syrakusaan. Catanian kaduilla ja kaupoiissa käyskentely piristää, jos pieni kylä käy välillä liian pieneksi.

Paikka on kiireettömän ihmisen paratiisi. Rauhallista oleskelua ja verikkaista nautintoa etsivälle Aci Trezza tarjoaa erinomaisen tilaisuuden paeta kiirettä. Nälkänsä ja janonsa saa taatusti tyydytetyiksi. Trattorioita, pasticcerioita, osterioita ja baareja on levollisen lomailijan tarpeisiin riittävästi.

Kadut ja kujat keskusaukion ulkopuolella pysyvät enimmäkseen autioina koko päivän, ja levollinen lomailija voi vaikka kuluttaa aikaansa seuraamalla veneitään rassaavia kalastajia tai arvioida aaltojen korkeutta.

Kuumana päivänä Aci Trezzassa voi etsiä käsiinsä Sebastianon, joka pikkuriikkistä korvausta vastaan soutaa noin sadan metrin päässä sijaitsevalle saarelle. Saaren kalliolta uiminen käy mainiosti. Sebastianon tuntomerkit: päälaki kalju, muuten pitkät valkoiset hiukset, yllä shortsit.

Kyseinen saari, jolla muuten sijaitsee merentutkimuslaitos, on yksi niistä kivistä, joilla Kyklooppi Polyphemus yritti Homeroksen mukaan heittää saarelta pakenevaa Odysseusta. Yhdessä nämä kylän edustalla meressä lojuvat kivet tunnetaan nimellä Isole dei Ciclopi, ja ne ovat Aci Trezzan rannan pettämätön tuntomerkki.

Ellei levollinen lomailija muuta keksi, hän voi vaikka kuunnella merta, jolla on Vergan mukaan oma murteensa sen keskustellessa rantasärkkien kanssa. Se hivelee korvaa kuin ystävän ääni.

FAKTAT SISILIA



Asukkaita: n.5 milj.

Pinta-ala: 25 700 km²

Messinansalmi erottaa saaren Italian niemimaasta.

Ruokapaikkoja: trattoria=keskihintainen ravintola, josta saa ruokaa ja juomia, osteria=majatalo, josta saa viiniä ja arkiruokaa, pasticcerie=caffen sukulainen, josta saa leivonnaisia, kevyitä aterioita ja juomia

Majoitusta:

www.villadellepalme.it

www.homeaway.it

www.homelidays.com

www.interhome.fi



Meri pilkottaa Aci Trezzan pienimmillekin kujille.



Saaret Aci Trezzan edessä ovat tarun mukaan kiviä, joilla kyklooppi heitti pakenevaa Odysseusta.



Kylän keskusaukion valtaavat päivisin maailmaa parantavat herrasmiehet.



Kalastus kukoistaa Sisiliassa yhä. Tässä käydään kauppaa Syrakusan markkinoilla.



Juustoja on tarjolla myös "perhekoossa".



Herkkusuun kieli kostuu sisilialaisilla ruokamarkkinoilla.